Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши. 3 Июль 1968 й. ЧОРШАНБА. № 153 (613). БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПОТОК ЛИНИЯ

Вагон депосида контейнерларни ремонт қиладиган янги цех қурилиб, фойдаланишга топширилган эди. Мамлакатимиз темир йўлларида контейнерларда юк ташиш ҳажми тобора ортиб бораётганлиги сабабли корхона кенгайтирилди. Чунки, контейнерларда юк ташиш қулай бўлганлиги учун ҳам бу соҳада механизацияни тўла жорий этиш имконини беряпти.

Шу муносабат билан Тошкент вагон депосининг контейнерлар парки ҳамда контейнерларни ремонт қилиш участкалари тобора кенгайиб боряпти.

Контейнерларни ремонт қиладиган поток линиянинг дастлабки навбати фойдаланишга топширилиши билан кам куч сарфланган ҳолда илгаригига нисбатан кўпроқ контейнерлар ремонт қилиняпти. Ҳозир бошқа ремонт участкалари ҳам модернизациялаштирилмоқда.

Урта Осиё транспорт қурилишига қарашли 182-махсус қурилиш поезди бинокорлари Тошкентни қайта қуриш ишига ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшмоқдалар.

СУРАТДА: 182-қурилиш-монтаж поездининг пешқадам пайвандчиси, меҳнат зарбдори Е. Армцев. У смена ва ойлик топшириқларини бир ярим баравар адо этмоқда.

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети сизларга, Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездининг делегатларига ва сизлар орқали мамлакатнинг барча халқ маорифи ходимларига қизғин салом йўллайдилар.

Урта умумий таълим мактаби ишини яхшилаш, ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш сифатини, ўқувчиларни меҳнат ва ижтимоий фаолиятга тайёрлашни янада ошириш юзасидан партия қўйган вазифаларни ишчанлик билан ва чуқур муҳокама қилмоқ учун совет мактабининг энг яхши намояндалари Москвага тўпландилар.

Совет ҳокимияти йилларида Коммунистик партия раҳбарлигида халқимизнинг фахри бўлган ўқитувчиларнинг янги кадрлари вужудга келди ва ўсиб етишди. Шонли зиёлиларимизнинг энг кўп сонли қисми бўлган совет ўқитувчилари Коммунистик партия ишига чексиз содиқ бўлган ҳолда кенг халқ оммасини маърифатли қилиш ишига ўзларининг бутун куч ва билимларини бағишламоқдалар, социалистик жамиятнинг маънавий ва моддий бойликларини кўпайтиришга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Уқитувчиларнинг ёшларни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида фидокорлик билан қилаётган ишлари ажойиб натижалар бермоқда. Совет мактаби тарбиялаб етиштирган кишилар авлоди халқ хўжалигининг барча тармоқларида юксак меҳнат унумдорлиги намуналарини кўрсатмоқдалар, фан, техника ва маданиятни ривожлантиришда сабот билан муваффақиятларга эришмоқдалар, социализм ғалабаларини сезгирлик билан қўриқлаб турибдилар. Уқитувчиларнинг олижаноб меҳнатини бутун совет халқи самимий ҳурмат қилмоқда ва уларга миннатдорчилик билдирмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ўқитувчиларнинг ёш авлодни тарбиялаш соҳасида кўрсатаётган граждандик жасоратига юксак баҳо бериб, халққа фидокорлик билан меҳнат қилаётганликлари учун уларга чуқур миннатдорчилик изҳор этадилар.

Мамлакатимиз ҳозирги вақтда коммунистик қурилишнинг ўз миқёси ва аҳамияти жиҳатидан жуда катта вазифаларини ҳал қилмоқда. Бундай шароитда ғоявий ва маънавий фазилатлари, билим даражаси ва меҳнатда чиниққанлиги жиҳатидан кекса авлод ишини муваффақиятли давом эттиришга, ўз Ватани, ўз халқига садоқат билан хизмат қилишга қодир бўлган кишиларни тарбиялаб етиштиришда мактабнинг роли, ўқитувчиларнинг масъулияти анча ошмоқда. Мактабнинг энг муҳим вазифаси — КПСС Программаси, партия XXIII съезди қарорлари асосида ёшларнинг умумий ўрта маълумот олишини таъминлашдан, коммунизмнинг онгли бинокори бўлган совет кишисига чуқур билим бериш ва унинг шахсини ҳар томонлама ривожлантириш учун социалистик жамият имкониятларидан тўлиқ фойдаланишдан иборат.

Мактаб ҳаётга қадам қўювчи ҳар бир кишига ижтимоий ва илмий-техника тараққиётининг ҳозирги талабларига жавоб берувчи мукаммал умумий маълумот бериши, ёш авлодда коммунистик дунёқарашни шакллантириши, ўқувчиларни коллективизм руҳида, ўз Ватанига ва социалистик интернационализмга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаши, ёшларни жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилишга тайёрлаши, уларда буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига нисбатан кескин қарши тура билиш маҳоратини қарор топтириши лозим. Марксча-ленинча таълимот, В. И. Ленин ҳаёти ва фаолиятининг буюк намунаси, Коммунистик партиянинг жуда катта тажрибаси, ишчилар синфи, бутун совет халқининг шонли революцион жанговар ва меҳнат традициялари ёшларда коммунистик ахлоқ ва ғоявий матонат фазилатларини тарбиялашнинг битмас-туганмас манбаидир.

Мактаб олдида турган масъулиятли вазифаларнинг бажарилиши аввало ўқитувчига, унинг ғоявий етуклиги, илмий билимлари, педагогик маҳорати ва ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги активлигига боғлиқ. Коммунизмнинг ёш бинокорларини тарбияламоқ учун ўқитувчи ўзининг ғоявий-назарий ва профессионал тайёргарлиги савиясини доимо ошириб бориши, ҳамма вақт ва ҳамма соҳада ёшларга намуна бўлиши лозим.

Мактаб ва ўқитувчилар ишини янада яхшилашда педагогика фани муҳим роль ўйнайди. Педагогика фани халқ маорифи ишининг илмий асосларини ишлаб чиқишга, энг яхши педагогларнинг тажрибасини ҳар томонлама ўрганиб чиқиб умумлаштиришга, таълим-тарбия иши даражасини ошириш учун янги имкониятларни очиб беришга даъват этилгандир.

Еш авлодни тарбиялаш бутун партиянинг, бутун совет халқининг ишидир. Мактаб тўғрисида, ўқитувчининг ишлаши учун қулай шарт-шароитларни яратиб бериш тўғрисида ғамхўрлик қилиш бундан буён ҳам партия ташкилотларининг, меҳнаткашлар депутатлари Советлари ва касаба союзларининг диққат марказида туради. Ленин комсомоли ва пионер ташкилоти мактабга актив кўмаклашишга даъват этилгандир. Саноат корхоналари, қурилишлар, совхозлар ва колхозларнинг коллективлари, совет фани, адабиёти ва санъати арбоблари, мамлакатнинг бутун жамоатчилиги мактабга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоғи лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездининг ишига муваффақият тилайдилар ва совет ўқитувчилари, халқ маорифининг барча ходимлари партия ва халқ олдидаги ўз юксак бурчларини бундан буён ҳам шараф билан бажарадилар, ўз куч ва билимларини, қалбларининг ҳарорати ва меҳр-муҳаббатларини шонли совет ёшларимизни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига бағишлайдилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

МОСКВА, 2 июль. (ТАСС). Бугун Кремлдаги Съездлар саройида ўқитувчиларнинг Бутуниттифоқ съезди очилди.

Съездга қарийб 4 минг делегат мамлакатимиз халқ зиёлиларининг энг катта отряди — 2,5 миллион кишидан иборат маориф ходимлари номидан вакил бўлиб келди. Съездда чет эллардан келган меҳмонлар — қардош социалистик мамлакатлар вакиллари қатнашмоқдалар.

Делегатлар ва меҳмонлар Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров. А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, В. В. Шчербицкий, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ўртоқларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Съездни СССР маориф министри М. А. Прокофьев очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорнийга сўз берилади. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездига табрикномасини ўқиб беради.

Шундан кейин «Урта умумий таълим мактабларининг аҳволи ва уларнинг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» СССР маориф министри М. А. Прокофьев доклад қилди.

Докладни муҳокама қилиш бошланади. Москва шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Г. Л. Асеев биринчи бўлиб сўзга чиқади. Музокараларда Киев шаҳридаги 82-ўрта мактаб ўқитувчиси Н. А. Циганенко, Минск шаҳридаги 91-ўрта мактаб ўқитувчиси Р. Г. Борисова ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Бутуниттифоқ ўқитувчилар съезди 3 июлда ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

ҚЎШ КЎРГАЗМА

Германия Демократик Республикасидан ажойиб хушхабар олинди. Немис дўстларимиз Тошкентда намойиш қилиш учун катта тасвирий санъат кўргазмаси тайёрлашмоқда. Кўргазмада, рассомлик графика, халқ амалий санъати намуналари кўрсатилади.

Экспонатлар республика халқ хўжалиги ютуқлари выставкаси биносида, Санъат саройи, республика Маориф министрлигининг катта залида, Навоий театри биноларида кўрсатилади.

Шу муносабат билан Узбекистон Маданият министрлиги панорама ва кўргазмалар дирекцияси бошлиғининг ўринбосари В. Самойченко бундай деди.

— Биз немис дўстларимизнинг совғаларини зўр хурсандчилик билан кутиб оламиз. Асарлар бугунги социалистик Германиянинг ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади. Асарларнинг бир қисми республика бўйлаб намойиш қилишга жўнатилади.

Шу йилнинг кузида ўзбек томошабинлари Покистон рассомларининг ижоди билан ҳам танишишга муяссар бўладилар. Уларнинг кўргазмаси Узбекистонда бўладиган Покистон маданияти кунлари муносабати билан ташкил қилинади.

Бундан ташқари ўзбек рассомларининг асарлари қардош Тожикистонда намойиш этилади. Ҳозир экспонатлар сараланмоқда. Кўргазма бирор ойларда Душанбага етиб боради.

Тошкент томошабинлари машҳур Миср ҳайкалтароши Маҳмуд Мухторнинг ҳайкаллари билан қизиқиб танишмоқдалар. Бу кўргазма ҳозир Чирчиқда намойиш қилинмоқда. У республиканинг турли шаҳарларида ҳам кўрсатилади.

Дирекция Чирчиқда яна бир қизиқарли кўргазмани намойиш қилаётир. У М. Горькийнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган.

ШОИР—БИЛИМ ЮРТИ МЕҲМОНИ

Тошкентдаги Н. К. Крупская номли мактабгача тарбия педагогика билим юртида яқинда севимли болалар шоири Қуддус Муҳаммадий билан учрашув кечаси бўлиб ўтди.

Кечани билим юрти директори Тожихон Алимова қисқача кириш сўзи билан очди. Билим юрти ўқитувчиси Азиза Ғуломова, методика кабинети мудири Ҳоним Аҳмедова, Чилонзордаги 336-боғча мудираси Саодат Маматохунова ўртоқлар болалар шоири Қуддус Муҳаммадийни қизғин қутладилар. Унинг болаларга атаб ёзган шеърлари боғча, яслиларда тарбиявий соатларда тарбияланувчиларга ёд айтдирилаётганлиги, ўқиттирилаётганлиги ҳақида тўлқинланиб гапирдилар. Битирувчи студентлар ҳам шоирни табрикладилар.

Учрашувда шоир Қуддус Муҳаммадий болаларга атаб ёзган янги шеърларидан ўқиб берди.

Кеча охирида Ўзбек Давлат филармонияси ҳамда билим юрти бадиий ҳаваскорларининг катта концерти қўйилди.

ЭРКАТОЙЛАР ҚУВОНЧИ

Карнай-сурнай садолари «Бешқайрағоч» массиви аҳолисининг бугунги қувончидан дарак берарди. Шу куни Тошкент зилзиласидан кейин бу ерга кўчиб келган Ойдин Собирова, Киров номли, «Октябрь самараси» маҳаллалари меҳнаткашларининг эркатойлари янги боғча қучоғига кириб келдилар. Уларга 280 ўринли бу муҳташам бинони 159-қурилиш тресте 13-қурилиш бошқармасининг қўли гул усталари қуриб беришди.

Тантанали маросимда маҳалла ота-оналар комитетининг аъзоси У. Ғуломов, комитет раиси Жалил ота Шомуродов, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ҳанифа Аҳмедова ўртоқлар сўзлаб, бу ерга тўпланган ота-оналар ва кичкинтойларни муборакбод қилишди.

Шундан кейин янги очилаётган 393-боғчанинг биринчи аъзоларидан Муҳайё Шомаҳмудова гулдурос қарсаклар остида лентани қирқади. Узида йўқ хурсанд ота-оналар бахтиёр фарзандларини 20 дан ортиқ ўрта ва олий маълумотли тарбиячилар қўлига топшириб, барча шароитга эга, тўла жиҳозланган боғчадан мамнун қайтишди.

Яқин кунлар ичида массивда кеча-кундуз ишлайдиган, янги болалар боғчаси очилади. Бундай боғчалардан эса яна учтаси йил охиригача қуриб битказилади.

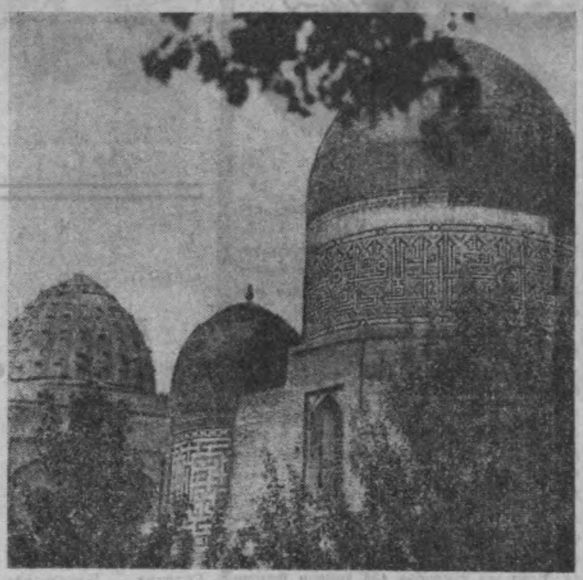

Бу йил ўзининг икки ярим минг йиллик юбилейини ўтказишга тайёргарлик кўраётган Самарқанд шаҳри қадимги архитектура ёдгорликлари марказларидан биридир. Бу ердаги ёдгорликларнинг кўплари фақат Совет ҳокимияти давридагина қайтадан тикланди.

СУРАТДА: Шоҳи Зинда мақбараси.

Г. Бунь фотоси.

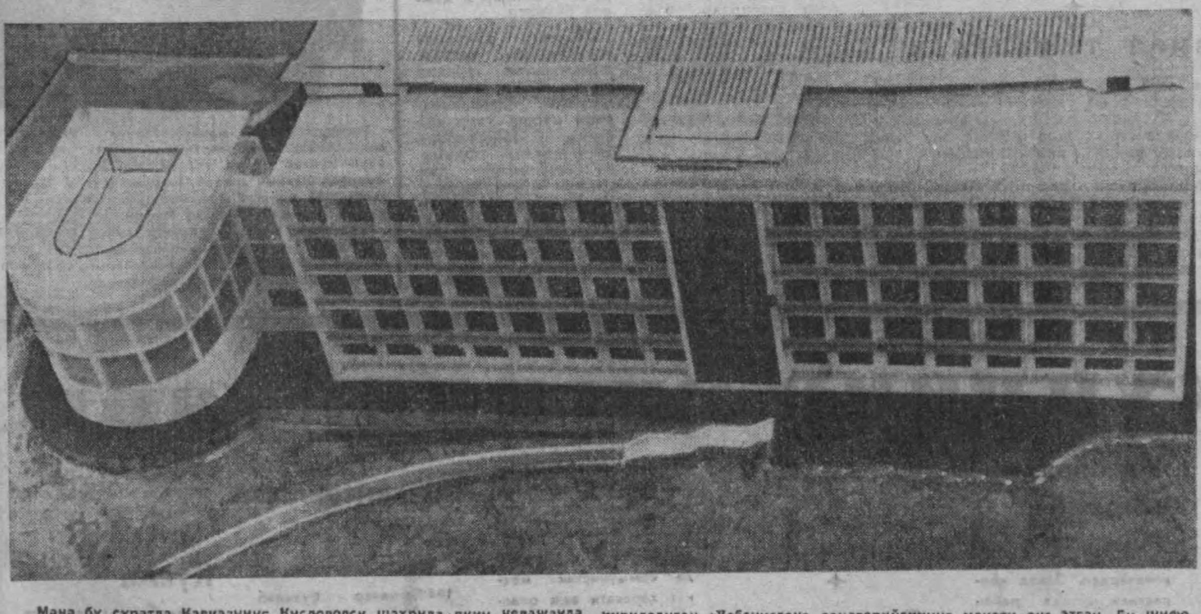

Мана бу суратда Кавказнинг Кисловодск шаҳрида яқин келажакда, қуриладиган «Узбекистон» санаторийсининг макети акс этган. Бу шифохона лойиҳасини республика давлат лойиҳа институти — «Узгоспроект» тайёрлаган.

М. Нуриддинов фотолари.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ЯДРО ҚУРОЛИНИ ТАРҚАТМАСЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ШАРТНОМАНИНГ ИМЗОЛАНИШИ

ЛОНДОН, 1 июль. (ТАСС). Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида айни бир вақтда Москвада ва Вашингтонда имзоланган шартномани бугун Лондондаги «Ланкастер хауз» биносида ташқи ишлар министри М. Стюарт, СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси М. Н. Смирновский, АҚШнинг Буюк Британиядаги элчиси Д. П. Брюс имзоладилар.

Лондонда шартномани Афғонистон, Австрия, Болгария, Венгрия, Дания, Эрон, Исландия, Лаос, Ливан, Непал, Никарагуа, Норвегия, Бирлашган Араб Республикаси, Польша, Румыния, Сомали, Тунис, Чехословакия, Финляндия, Цейлон элчилари ва ишлар вакиллари ҳам ўз ҳукуматлари номидан имзоладилар.

Шартномани тантанали имзолаш маросимида Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон ҳозир бўлди.

Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома, деди Вильсон, қуролланиш устидан контроль ўрнатишга ва қуролсизланишга қаратилган жуда муҳим чорадир. Бу шартнома ғоят муҳим масалаларда Шарқ билан Ғарб халқаро хавфсизлигини таъминлаш йўлида бирга меҳнат қилишлари мумкинлигини кўрсатувчи далилдир.

Бош министр Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи комитетидаги (18 лар комитетидаги) делегацияларнинг аъзоларига ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома қоидаларини ишлаб чиқишда самарали ишлар қилганликлари учун ташаккур изҳор қилди.

СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси М. Н. Смирновский ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартноманинг имзоланиши халқаро аҳамиятга эга жуда муҳим воқеа деб тафсифлади.

Камбоджага қарши янги иғвогарликлар

ПНОМПЕНЬ. 1 июль. (ТАСС). 29 июнда Америка—Сайгон авиациясининг икки вертолёти Комбоджанинг Компонг-Трабек округида ҳаво чегараларини бузиб кириб, чегарадан 800 метр нарида дала ишлари билан банд бўлган бир группа Комбоджа деҳқонларини ўққа тутди. Уққа тутиш натижасида 12 киши ўлдирилди, шулардан учтаси—аёллар, олти киши ярадор қилинди.

Комбоджада контроль ва кузатиш халқаро комиссиясининг аъзолари, дипломатик корпуси вакиллари ва чет эл журналистлари бугун Америка-Сайгон босқинчиларининг қароқчиларча ҳужум қилган жойига жўнаб кетдилар.

ЗИЁКОРЛАР САФИ ЎСМОҚДА

Октябрь районидаги бир қанча маҳалла комитетларининг аҳоли ўртасида маданий-маиший, сиёсий, атеистик, ободонлаштириш ва бошқа соҳаларда амалга ошираётган ишлари диққатга сазовордир.

Маҳалла комитетлари шу кунларда яна бир муҳим хайрли ишга қўл урмоқдалар. Турли касб эгаларидан иборат сиёсий ташкилотчилар отрядлари тузилмоқда.

Шу кунларда Октябрь районидаги 105 маҳаллада жами 1050 кишидан иборат янги сиёсий ташкилотчилар мавжуд. Бу зиёкорлар аҳоли ўртасида сиёсий, иқтисодий, маданий таълимий темаларда суҳбатлар уюштиришда раҳнамолик қилишади. Улар КПСС Марказий Комитети пленумлари, дунё янгиликлари ҳақида, атеистик темаларда аҳоли ўртасида лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Маҳаллаларда ишнинг бундай усулда уюштирилиши кўзда тутилган маданий-маиший, сиёсий ишларнинг янада мазмундор бўлишига имкон беряпти. Ишнинг уюштирилиши ва мазмуни жиҳатидан районнинг «Илғор», «Янги шаҳар», «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитетлари ишлари алоҳида ажралиб турибди.

РЕМОНТЧИЛАР ЮТУҒИ

9 автомобиль шиналари ремонти бош корхонасининг ишчи-хизматчилари йил бошидан то шу кунгача 21350 та шинани ремонтдан чиқардилар. Бу билан 5362 та автомашинанинг «оёқ»ларини бутлаш ёки бир неча автокомбинат машиналарини йил бўйи таъминлаш мумкин.

Заводда қайта ишлаб чиқарилган бундай маҳсулотлар тури 20 хилга етди. Йил бошидан буён «Москвич-408», оғир йўлларда юрадиган юк машиналари ва «Запорожец» каби автомашиналарнинг покришкаларини ремонт қилиш ўзлаштирилди.

ҲАМКАСБ ДУГОНАЛАР

Давоннинг ярмидан ўтилди. Беш йилликнинг биринчи ярми тугади. Саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари колхоз-совхозларда кишилар ўз меҳнатларига якун ясамоқдалар. Келажакдаги марраларини чамалаб олмоқдалар.

Кўпгина завод ва фабрикалар, қурилиш ташкилотлари зарбдорлар қатори ишлаб, икки ярим йиллик планни ортиғи билан бажардилар. «Главташкентстрой»га қарашли 2-қурилиш трестининг 11-қурилиш бошқармасида ҳам олинган юксак мажбуриятни бажариш учун ҳаракат қилаётган ва кундалик нормаларини ортиғи билан бажараётган кишилар йўқ эмас.

Шу коллективнинг 20 кишилик бригадаси Қорақамиш массивида «Олимпия шаҳарчаси» қурилишида актив қатнашмоқда. Улар шу кунларда 456 ўринли бинони қуриб, сўнгги пардозлаш ишларини қўлдан чиқармоқдалар.

Рассом Едгор ОДИЛОВ чизган бу суратда пешқадам дугоналар Мукаррама Акулова, Фотима Шайхова, Нурия Юнусовалар тасвирланган.

МЕҲНАТИНГГА ТАСАННО

Қип-қизил юзлари саратон қуёшида қорайган, ўрта ёшлардаги жувон сершовқин катта кўчани кесиб чапга қайрилди.

— Ассалом, опажон.

— Баалайкум ассалом.—Опа шогирдига ҳайратомуз тикилди. Ие, Набижон, йўл бўлсин!

Набижон устозига қараб ўнғайсизланди. Сўнгра:

— Ишнинг мазаси йўқ, опажон,—деди қийналиб.—Машинам уч соатдан бери бекор турибди.

— Ҳа, мен сиздан хавотир олиб келаётган эдим. Машинангиз келишини бекатларда сабрсизлик билан кутдим. Келавермаганингиз учун хавотир олиб депога шошилдим.

— Катта раҳмат, опажон. Навбатчи слесарь негадир бугун ишга келмаапти. Шунга бошим қотиб...

Устоз ўз шогирдининг нима демоқчи эканини фаҳмлади. Унга ёрдам бериш керак. Ойша опа хомуш бўлиб турган Набижонга: «Кўп хафа бўлма» деган ишора қилди ва депо ичидаги «касал машина»лар томон йўл олди.

Саратон қуёши атрофга олов уфиради. Бугун ҳам кун қизигандан қизиди. На чора! Ишда бегамлик ярамайди. Ойша опа иккиланмай слесарь хонасидан иш кийимларини кийиб чиқди. Сўнг машина кабинасига кириб юргизишга уринди. Мотор бир гуриллаб сўнгра ўчди. Уни юргизиш йўлидаги ҳаракатлар беҳуда кетди. Набижон устозининг ҳаракатларини зимдан кузатиб турар, ўз қадрдон кишисини ишга солиб қўйганлигидан хижолат тортар эди.

Ойша опанинг миясига бир фикр келди шекилли шошиб кабинадан тушди.

— Юринг, Набижон, пастга тушиб машина тагидаги ричагларни текшириб кўрамиз...

... Ярим соатлардан кейин «шифо топган» троллейбус машинаси манзилига йўл олди. Юз-қўллари қорамойга беланган Ойша опа Мираҳмедова машина орқасидан қараб турар экан ўз ёшлигини эслади.

Кутилмаганда бундан ўн беш йил аввал дугонаси Фотима билан ораларида ўтган гап эсига тушди. Ойша ўшанда троллейбус ҳайдашга ҳавас қилганини айтганда. Фотима:

— Ҳо, ажаб. Қизиқ гапларни гапирасиз-а, Ойша,— деганди шартта.

— Ўзингизни ишингиз қандай яхши. Озода ҳам тинчгина.

Беш йиллик илғорлари

Ойшанинг юзларига қизил югурди. Дугонасидан ранжиди. Қизиқ кишилар борда жаҳонда, гапини қаранг-у, озода, тинчгина эмиш.

Ойша эртаси куниёқ тўғри трамвай-троллейбус бошқармасига борди. Трест раҳбарлари аёлнинг шу касбга жазм қилганини эшитиб хурсанд бўлдилар.

Бир ҳафта ичидаёқ Ойшага устоз тайинлашди.

Ойша Мираҳмедова ишдан, ҳунар ўрганишдан чўчимади. Ўша пайтда, айниқса айрим кишиларнинг «вой анавини қаранглар. Ойша қиз боши билан троллейбус ҳайдармиш» деган гапларига парво қилмади. Ойша бу касбга юракдан ихлос қўйди.

Кўп ўтмай Ойшанинг бахт қуёши порлади. У биринчи бор бундан 15 йил илгари қувонч, ғурур билан шаҳримиз кўчалари бўйлаб троллейбус бошқарганини ҳеч қачон ёдидан чиқармаса керак.

Нашидали йиллар ўта борди. Вақт ўтган сари Ойша Мираҳмедова устозларнинг юксак иш тажрибасини ўрганиб, трамвай-троллейбус бошқармасида донг таратди, ҳурмат-эътибор топди. Ўз касбининг устаси бўлиб етишди.

Ана шунда унинг уйига Фотима меҳмон бўлиб келди. Дугонаси дастурхон устида иймангибгина ўтирарди, унинг ҳаракатларидан ўз меҳрибон дугонасига муҳим бир гапни айтмоқчи эканлиги сезилиб турарди. Ойша буни сезди. Дугонасининг қўйнига қўл солди. Фотима ялт этиб унга қаради.

— Мени кечиринг. Бир вақтлар мен сиздан кулган эдим. Мени... касбингизга ўргатсангиз.

Ойша опа ўзини ҳеч нарса сезмаганга солди.

— Ўргатганим бўлсин. Бизда устозлар жуда кўп. Биргалашиб ўргатамиз.

Ҳозирги кунда Тошкентнинг кенг магистрал йўллари бўйлаб сайр қилсангиз янги троллейбус маршрутларида бир-бирига ўхшаш икки ёш аёлни учратасиз. Улар моҳир ҳайдовчилар Ойша Мираҳмедова ва Фотима Абдуллажоновалардир. Фотима ҳайдовчилик касбини пухта эгаллаб олган. Улар ҳар иккови бир мақсад —ҳамшаҳарларимизга намунали хизмат кўрсатиш йўлида ҳалол тер тўкяптилар. Ойша опа мунтазам бошқариб келаётган 2-маршрут оралиғида қатновчи 763-номерли машинага чиқсангиз баҳра оласиз. Йўловчилар ширин сухан ҳайдовчи шаънига илиқ сўзлар айтадилар.

...Май ойида Ойша опанинг ҳовлиси ғоят шинам бўлади. Ҳовлидаги гуллар очилиб, ариқдан шилдираб сув оқади. Қаердадир булбул наво қилади. Ана шундай кунларнинг бирида эрталаб Набижон Пўлатов билан Александр Лавров гулдаста кўтариб Ойша опанинг уйига келдилар. Улар пешвоз чиққан устозларини Коммунистик меҳнат зарбдори номи ва биринчи класс ҳайдовчи унвони берилганлиги билан табрикладилар.

Ойша опанинг юзига илиқ табассум югурди. Бахтиёр дамларида шогирдлари йўқлаб келгани унинг қалбини қувончларга тўлғазиб юборди.

Ф. АБДУРАҲИМОВ,
«Мотор» кўп нусхали газетасининг редактори.

Шаҳримиздаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг қандолатчилари эл дастурхони учун шоколадли конфетларнинг янги навларини яратдилар.

СУРАТДА: заводнинг бир группа қандолатчи мутахассислари янги яратилган маҳсулотларнинг таъминини аниқлаш пайтида. (Чапдан ўнгга) химик С. Бобоева, қандолатчи Д. Салимова, смена бошлиғи А. Грязнова, техника контроли бўлими инженери В. Бронова ва цех бошлиғи С. Зиямуҳамедова.

Ҳамиша гавжум

«...Китоб— менинг 51 йиллик ҳамроҳим. Оғир йилларда йўл кўрсатган дўстим. Китобсиз, бирор бадиий асар мутолаа қилмай туролмайман!». Бу сўзларни 64 яшар истеъфодаги полковник, гражданлар ва Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси Николай Червяковнинг «Китобхонлар овози» деворий газетасидаги мақоласидан келтирдик. Чилонзор районидаги Ҳ. Олимжон номли кутубхона залини донолармизнинг китоб ҳақидаги қимматли фикрлари ёзилган плакатлар ҳам безаб турибди.

— Сизга нимани ҳам гапирардим,— дея иймангибгина сўз бошлади мудира Нафиса Тожиева.—Кутубхонамиз 1961 йилда ташкил қилинган. Дастлаб 30 номдаги 100 га яқин китоб фондига эга эдик. Мана, ҳозир 25 минг фондимиз бор. Китобхонлар сони ҳам йил сайин кўпаймоқда. Ўтган йили 2908 китобхонга хизмат қилдик. Бу йил эса камида 3 минг аъзо жалб қилиш мақсадимиз.

Кутубхона ишининг тобора жонланиб боришида мудира ҳамда меҳнатсевар хизматчилар — Н. Абдуманнонова, Ш. Муҳаммедовалар ташаббускорлиги, тинчимасликлари асосий роль ўйнайди.

Касбга меҳр қўйган Насиба ва Шарифалар китоб мухлисларига намунали хизмат қилиш билан бирга Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти кутубхоначилик факультетида сиртдан таълим олмоқдалар.

Кутубхона ходимлари доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги, Ленин комсомолининг шонли ярим асрлик тўйи шарафига махсус стендлар ва китоблар выставкаси ташкил қилдилар. Шу йилнинг ўзида 12 марта китобхонлар активи йиғилиши бўлиб бунда пенсионерлардан Маҳмуд Тожиев, Николай Червяков, Яковлев, Бозоровлар ҳамда Мамат Алимов, Зоҳида Усмонова, Шоҳаким Шораҳимов сингари турли касб эгалари ўз таассуротларини ўртоқлашдилар.

Қувончлиси шундаки, Оқтепа массиви аҳолисининг илтимосига кўра, кутубхона ходимлари кечки сменада яъни кечки соат 10 гача ишлашга аҳд қилдилар. Кутубхона учун яқинда берилган ёзги ўқиш зали ишга туширилди.

С. ЗОКИРОВ,
Қ. МАЛИКОВ.

Редакцияга хат

Цемент излаб

Ҳафтада икки кун дам олиш қандай яхши? Аммо сиз арзимас бир сабаб билан ҳордиқ ўрнига хунобгарчиликка дучор бўлсангиз — бундан ёмони йўқ.

Яқинда мен ана шундай бўлдим. Уйимизга печка қурдирмоқчи эдик, бир халтагина цемент керак бўлиб қолди. Октябрь массивидаги Штаб деб атайдиган жойга бордим. Бу ерда қурилиш буюмлари билан савдо қиладиган склад бор. Мана, мен ана шу каттагина савдо корхонасининг дабдабали дарбозаси қаршисида турибман. Берк! Эшикка: «Склад шанба ва якшанба кунлари ишламайди!» — деб ёзиб қўйилган. Бугун шанба! Энди бир халта цемент қидириб қаерга бордим?!

Одамларнинг уй ишларига қўллари тегадиган кунларда складни бекитиб қўйишгани нимаси? Бу ерда ишлайдиган ўртоқлар бошқа куни ҳордиқ чиқара қолсалар бўлмасмикан?!

М. ИБРОҲИМОВА,
хизматчи.

Суратдаги бу йигит биринчи Тошкент уйсозлик комбинати тайёр панеллар жўнатиш полигонининг кўтарма кран машинисти Радик Камоловдир. Кўп йилдан буён шу комбинатда ибратли меҳнат қилаётган бу бинокор механизатор ҳар сменада 15—20 автоприцепга панеллар ортиб бермоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

«ЮЛДУЗ» ФИРМАСИДА

Мусобақа авж олмоқда

«Юлдуз» фирмасининг чеварлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдиришяпти. Яқинда тикувчилардан Авдешенко, Низомов, Голвина, Васильевалар мусобақада актив қатнашаётганликлари учун Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг «Социалистик мусобақа аълочиси» нишони билан тақдирландилар.

Ишчилар комитети ҳар ойлик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, ғолиб цехга фирманинг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини беряпти.

Мусобақа қатнашчилари, айниқса, маҳсулот сифатини яхшилашга катта эътибор беряптилар. Илгари корхонада маҳсулот тайёр бўлганидан кейингина контролёрлар томонидан текширилар эди. Натижада маҳсулотнинг кўп қисми сорти пастлигича қоларди.

Ҳозирги кунларда контролёрлар маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнини қаттиқ назорат қилиб, нуқсонларни ўз вақтида бартараф қилмоқдалар. Шу туфайли аъло сифатли кийимлар сони ортяпти.

Айни вақтда бу метод экспериментал, бичиш, тикув цехларида қўлланиляпти. 4-цех коллективи май ойида 1823 та кийимни янги метод асосида тайёрлади. Тайёрланган маҳсулот аъло сортларга қабул қилинди.

✦

Газмол тежаляпти

Фирмада янги техникадан унумли фойдаланиш, ихтирочи ва рационализаторларнинг таклифларини амалга ошириш натижасида йил бошидан бери 31,7 минг квадрат метр газмол тежаб қолинди. Бу ерда кейинги тўрт-беш ой мобайнида ишлаб чиқаришга жорий қилинган таклифлар орасида рационализатор Абаков ва Хомяковаларнинг таклифлари қимматлидир. Уларнинг ҳамкорликда киритган таклифи тўрт ой давомида 95 минг сўмни тежаб қолиш имконини берди.

Дам олиш кўнгилдагидек

Фирма ишчилар комитети ишчи ва инженер-техник ходимлар меҳнат отпускаларини кўнгилли ўтказишлари учун кўпгина тадбирлар белгиламоқда. Шу пайтгача корхонанинг 52 ишчи ва инженер-техниги Кисловодск, Ессентуки санаторийларида даволандилар. 85 тикувчига дам олиш уйларига ва туристик саёҳатлар учун путёвкалар берилди.

Фирманинг меҳнатсевар чеварлари дам олиш кунларини Троицк, Қибрай сингари оромбахш жойларда ўтказяптилар. Бадиий ҳаваскорлар тўгараги коллективи доим ишчиларга ҳамроҳ бўляпти.

Ҳозирги кунларда тикувчилар республикамизнинг тарихий шаҳри Самарқанднинг маданий ёдгорликларини кўриш учун сафарга тайёргарлик кўрмоқдалар. Фирмада ишчиларнинг дам олиши кўнгилдагидек уюштирилиши туфайли меҳнат унумдорлиги ошиб, маҳсулот сифати яхшиланяпти.

Б. ЭРГАШЕВ.

Тошкент электр машинасозлиги заводининг меҳнатчилари мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб кўчма электр пайвандлаш трансформаторларини ишлаб чиқармоқдалар. Бу йил завод ана шундай трансформаторлардан 13 мингга яқинини тайёрлаб беради.

СУРАТДА: йиғув цехининг смена мастери А. Егоров ва завод техника контроль бўлими контролёри С. Нуғмонова янги тайёрланган трансформаторларни қабул қилиб олмоқдалар.

Бугун Октябрь районида

Шу куннинг янгиликлари

Эски шаҳарнинг янги жамоли

Октябрь... Улуғ ва муътабар бу номни район меҳнаткашлари шараф билан оқламоқдалар. 1929 йилгача бу даҳа эски шаҳар райони деб аталар эди. Кейинги 40 йил ичида бу ерда ажойиб ишлар қилинди. Қинғир-қийшиқ уйлар ўрнида салобатли 3—4 қаватли бинолар, қишда лой, ёзда чанг-тўзон босиб ётадиган тор кўчалар ўрнида кенг, асфальтланган кўчалар, уй-жой, маданий-маиший бинолар қад кўтарди. Янги массивлар, кварталлар, кинотеатрлар, истироҳат боғлари бунёд этилди.

Студентлар шаҳарчаси, телецентр, янги-янги турар-жой массивлари шаҳримиз жамолига кўрк бўлиб тушяпти.

✦

Пландан ташқари

Бадиий буюмлар фабрикасининг ишчилари бир неча кундан бери иккинчи ярим йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Улар биргина июнь ойининг ўзидагина пландаги 508 минг ўрнига 550 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, ойлик топшириқни анча ошириб адо этдилар.

✦

Районда қурилиш

1970 йилга бориб районда 1 миллион 250 минг квадрат-метр уй-жой қурилиши керак. Бинокорлар 23 минг ўринли мактаб, 5 минг 900 ўринли болалар боғчаси, 4 минг 800 ўринли касалхона биноларини қуриб фойдаланишга топширадилар.

Бундан ташқари 37 гектарли парк ташкил қилинади. Район территориясида ҳозирнинг ўзидаёқ Навоий шаҳри қурувчилари 30 минг квадрат метр, украин қардошларимиз 20 минг квадрат метр, ленинградликлар 32 минг квардат-метр уй-жой биноларини қуриб бердилар.

6, 10, 159-қурилиш трестлари, 2-пардозлаш трести, 9-темир-бетон буюмлари заводлари планларини анча ошириб бажармоқдалар.

Илғорлар илғори

Трактор-йиғув заводи райондаги илғор корхоналардан. Завод коллективи қўлида район кўчма Қизил байроғи ҳилпираб турипти.

Район йилига 175 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариши керак бўлса, шундан 66 миллион сўмлик маҳсулотни ана шу илғор корхона беради. Бу район бўйича ишлаб чиқарилаётган ҳамма маҳсулотнинг 40 процентини ташкил этади.

Район бўйича ўтган йилнинг шу даврига қараганда меҳнат унумдорлиги ўтган олти ойда 10 процент ошиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 17 ярим процент ўсди.

✦

Янги система

2-пойафзал, заргарлик, бадиий буюмлар, фабрикалари, 2-нон заводи, радиодеталь заводида кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш мақсадида социалистик мусобақа қизитиляпти. Бу корхоналарнинг ҳаммаси планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлаяпти. Маҳсулотнинг сифатли бўлиши учун курашаётган район корхоналарида коммунистик меҳнат ҳаракати авж оляпти.

✦

Мактаб ўқувчилари қурилишга

Район мактабларининг 9-синф ўқувчиларидан 423 киши икки ой муддатга қурувчиларга ёрдамга отланишди.

Кичкинтойлар учун

86, 66, 186, 72, 74 17, 194-боғчалар бузилиб кетган эди. Уйғур кўчасида, Сағбон кўчасида, Қорақамиш массивида янги боғчалар битказилиб қувноқлар ихтиёрига топширилди. 144, 81, 15-болалар боғчалари янги бинога кўчиб ўтди. Кўн-мўйна заводи, «Юлдуз» фирмаси, 10-авторемонт заводлари ишчи-хизматчиларининг болалари учун ҳам боғчалар бунёд этилди.

✦

Кўчма кутубхоналар

Районда 9 та кутубхона ишлаб турибди. 6 та маҳаллада жамоатчилик асосида кутубхона ташкил қилинган. Фабрика, заводларда ва маданий-маиший муассасаларда 46 та кўчма кутубхона ишляпти. Кўпгина кутубхоналар марказда бўлганлиги сабабли Қорақамиш, Шимолий Олмазор, Оқтепа, Студентлар шаҳарчасида кўчма кутубхоналар ташкил қилинган.

Р. ҚОСИМХЎЖАЕВА.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

◆ ЯШИРИН ҚОТИЛЛИК
◆ ҲАМКОРЛИК НИҚОБИ ОСТИДА
◆ «ШПРЕС МАХФИЙ ОПЕРАЦИЯСИ»

Малагасия республикасининг мамлакат чет элга чиқарадиган ва чет элдан келадиган юкларининг 50 процентини жўнатадиган асосий порти Таматавени— «Денгиз дарвозаси» деб атайдилар.

СУРАТДА: миллий колледж биноси.

С. Кулик фотоси. (ТАСС).

«ҚОТИЛЛАРНИ САФАРБАР ҚИЛИШ»

«Сизнинг ўлимингиз йўлда бахтсиз ходиса рўй берганлиги каби дарҳол кўздан йўқотилади,— деди Ғарбий Германия полициясининг амалдорларидан бири ва ҳайратдан оғиз очиб қолган суҳбатдошига қараб қўйди. — Шу бугундан бошлаб ниҳоятда эҳтиёт бўлинг. Машинада ҳеч қачон бир ўзингиз ўтирманг. Чорраҳаларда айниқса эҳтиёт бўлинг. Иложи бўлса, автомобилда эмас, поездда юринг. Биз сизда ўлдирилиши керак бўлган одамларнинг рўйхати борлигини биламиз». Полиция офицери ўз портфелига маъноли қилиб чертиб қўйди.

Ғарбий Германияда Афина ҳарбий хунтаси томонидан ташкил қилинган «қотилларни сафарбар этиш» кампанияси кенг тус олган. Бу усул чет элга кетиб қолган ва Пападапулос фашист диктатурасига қарши курашаётган грек мухожирларига қарата қўлланилмоқда. «Санди таймс» газетасининг хабар беришича, ГФР да яшаётган 135 минг грек ишчилари орасида ўз фаолиятини ҳарбий хунтага қарши олиб бораётган ватанпарварлар ҳаракатини бўғиб ташлаш учун қотиллар сафарбар этилмоқда.

Ғарбий Германиянинг «Монитор» телевизион программаси ўз эшиттиришини мана шу сенсацион воқеаларга бағишлади. ГФРнинг ҳамма бурчакларидан грек ишчиларига қарши террор усули қўлланилаётганлиги ҳақида хабарлар келмоқда. Дюсселдорфдаги касаба союз раҳбарларидан бири Хейнц Рихтернинг айтишига қараганда, террор кампанияси Афина ички ишлар министрлиги, ГФР даги грек ҳукумати томонидан ташкил қилинган ишчилар кучини контрол қилувчи комиссия, шунингдек, Бонндаги грек элчихонаси ва консулхонаси томонидан амалга оширилмоқда ва контрол қилинмоқда.

«Сафарбар қилинган қотиллар» махсус бешлик группаларга ажралиб олиб, ўз қўлларидаги рўйхатга қараб, одамларни ўлдирмоқдалар ёки урмоқдалар. Бу рўйхатга тушган ишчиларнинг биринчи сафида Ғарбий Германиядаги грек ишчилари ўртасида фашист хунтасига қарши кампанияни бошқараётган беш грек ватанпарварининг номи турипти. Рўйхат Афинадаги яширин полиция томонидан тузиб чиқилган. Мана, шу рўйхатдаги кишилар: Марказ партиясининг активисти Георг Вукелатос. Бавар радиосида грек ишчилари учун эшиттиришлар тайёрловчи бўлим ходими Поль Бакояннис, илгари ҳам Афина ва ГФР газеталарида номи чиққан ёзувчи ва журналист Базиль Матиопулос, яна грек касаба союзларининг икки раҳбари Христос Цолдимос билан Карл Папалиас.

Қотилларни сафарбар этиш ишлари бевосита Мюнхен шаҳридан туриб олиб борилади. Бу ерда собиқ офицерлардан иборат «грек миллатчилар союзи»нинг штаб квартираси бор. Бу ташкилот Бонн ҳукмрон доираларининг бевосита ёрдами билан бешлик группаларининг раҳбарларини тайёрламоқда. Бундай раҳбарлар ўнларча қотиллардир.

Сўнгги икки ой мобайнида террорчиларнинг бешлик группалари грек хунтасига қарши бўлган саккиз кишини ўлар ҳолатда дўппосладилар. «Қотилларни сафарбар этиш» кампанияси турли иғво ҳамда дўқ-пўписалар билан қўшиб олиб борилмоқда. Ғарбий Германиядаги кўплаб греклар очиқдан-очиқ дағдаға қилиб ёзилган хатларни олмоқдалар. «Монитор» программасида у хатлар кўрсатилди. Мана шундай хатлардан бири: «Уйлаб ҳаракат қилинг. Хотинингиз ва болаларингиз уйда, Грецияда қолганлигини унутманг». Бир грек ишчиси шундай деди: «Менга Кельндан келган «жанговар» группа диктатурага қарши чиқаётганим учун ўлар ҳолатда дўппосламоқчи эканлигини икки марта айтишди. Ўша бешлик группа менинг ўртоғимни Грек касаба союзлари арбоби Георг Даниилидисни ўлдиришга мажбур қилмоқчи бўлган. Улар бунинг учун 1000 фунт стерлинг беришга ваъда қилганлар».

Грек мухожирлари Даниядаги грек элчихонасининг матбуот бўйича собиқ атташеси Георгиос Маврогениснинг ўлимида ҳам «қотилларни сафарбар қилиш» кампаниясининг қўли бор деб айтмоқдалар. Унинг ўлиги Копенгаген яқинидаги ўрмондан топилган эди. Дания ҳукумати жанжалдан қўрқиб, Маврогенис ўзини-ўзи ўлдирган деб эълон қилди. Лекин таниқли грек сиёсий арбоби Андреас Папандреу (дарвоқе уни ҳам урмоқчи бўлганлар) сиёсий қотиллик бевосита грек ҳарбий хунтаси томонидан амалга оширилганлигини очиқ-ойдин айтди.

НАТОнинг яқинда Рейкьявик (Исландия)да бўлиб ўтган сессияси бу союзни янада мустаҳкамлаш ва унинг Ўрта ер денгизи атрофидаги кучларини янада кенгайтириш ҳақида тадбирлар белгилади. Грециянинг ўзида ҳам, грек мухожирлари ўртасида ҳам фашист диктатурасига қарши курашнинг кучайиб кетганлиги Қўшма Штатларнинг НАТО бўйича Европадаги суянчиғи бўлган Ғарбий Германияда катта ташвиш туғдирмоқда.

Шунинг учун ҳам ГФР ҳукмрон доиралари грек ватанпарварларидан ўч олиш учун ҳомийлик қилмоқдалар. Бонн реваншчилари билан «қора полковниклар» ўртасидаги «атлантик бирдамлик» мазмуни ана шундай».

Л. ВЛАДИМИРОВ. (АПН).

ТУРМУШ ВА ЎЙИНЧОҚЛАР

Биринчи бўлиб Марк Келлнер қуролини қўйди. Сўнгра Роберт Беравем милтиғини берди. Уларга бошқалари эргашди. Махсус металл саватга милтиқлар, тўппончалар, пичоқлар, пулемётлар, замбараклар, танклар, бир неча бомбардимончи самолёт, командири билан бирга солдатлар батальони, сув ости кемаси ва ҳатто битта авианосец улоқтирилди. Сўнгра саватдаги нарсаларнинг ҳаммаси ахлат машинасига тўкиб ташланди. Машина ҳайдовчи моторни юргизди, пўлат тишлар ҳаракатга келди ва бир минутдан сўнг ҳарбий ўйинчоқларнинг ҳаммаси осонгина пачақ-пачақ бўлди.

Шундан кейин тўртинчи синф ўқувчиси Питер Тольот кеча ўзи ёзган қасамини шошилмай ва кескин овоз билан ўқиб берди: «Бугундан бошлаб ҳарбий ўйинчоқлар билан ўйнамасликка ваъда бераман. Бундай ўйинчоқлар сотиладиган магазинларни байкот қилишга сўз бераман. Телевизорда зўравонликни мақтовчи программалар кўрсатилаётганда ҳар сафар уни ўчириб қўйишга ваъда бераман. Телевидение компанияси ва бундай программаларга пул тўловчиларга норозилик билдириб хат ёзишга ваъда бераман. Зўравонликни мақтаб кўрсатувчи кино театрларга бормасликка ваъда бераман. Бу кинотеатр эгалари ва Голливуд продюссерларига қарши ўтказиладиган намойишда қатнашишга ваъда бераман..» Питер Тольотдан кейин Нью-Йорк районларидан бири бўлган Куинзедаги 206-мактабнинг мингга яқин ўқувчиси бу қасамни такрорлади.

Болалар зўравонлик ва йиртқичликни пропаганда қилувчи телевизион программалар ва фильмларга қарши юриш бошлаш ҳақидаги қарорни Лос-Анжелесда сенатор Роберт Кеннеди ўлдирилгач орадан бир неча кун ўтгандан кейин қабул қилдилар.

Мен бунга тамомила қарама-қарши принципларни тарғибот қилаётган жамиятда болаларнинг ўз қасамларини бажариши қийин бўлажак деб ўйлайман.

Нью-Йорк полициясининг департаменти июнь ойини афв қилиш ойи деб эълон қилди. Бу нарса Нью-Йоркда яшовчи қуроли бўлган ҳар бир киши июнь ойи давомида ўз қуролини полицияга келтириб топширса қурол тутганлиги учун полицияда сўроқ ва жазолашдан озод бўлади, деган маънони англади. Бироқ ҳозирги натижалар катта ёшдаги кишиларнинг ўз болаларига эргашишни истамаётганини кўрсатяпти. Ой ўрталаригача полицияга атиги икки тўппонча топширилди, холос.

Куинзедаги мактаб болаларининг зўравонликка қарши курашида уларга муваффақият тилаш мумкин. Бироқ афсуски, муваффақият қозонилишига умид жуда кам.

Г. БАРОВИК, АПН мухбири. Нью-Йорк.

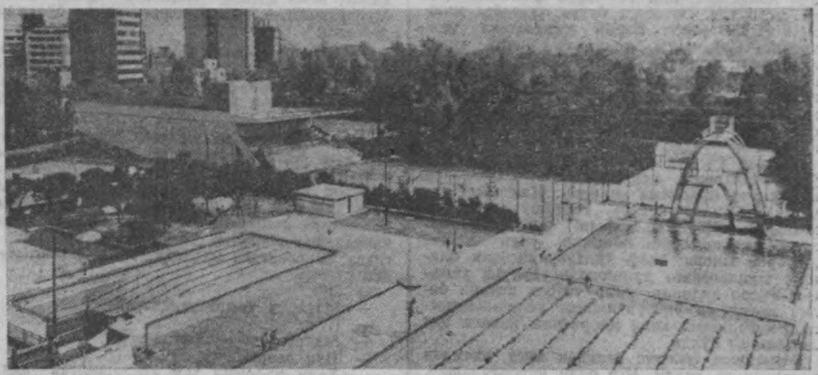

Мексика пойтахти бўлажак Олимпия ўйинларига тайёрланмоқда. Мехикодаги барча спорт иншоотлари тартибга солиниб, янги иншоотлар қурилмоқда.

СУРАТДА: Чапултепек спорт клуби.

ТАСС фотохроникаси.

◆ *Социализм мамлакатларида*

МИЛЛИОН ЯНГИ УЙЛАР

БУДАПЕШТ. (АПН МУХБИРИ). Бундан йигирма йил аввал — 1948 йил июнь ойида Венгрияда қурилиш корхоналари национализация қилинган эди. Ўша вақтда бу район машина паркларининг қуввати ҳаммаси бўлиб 3 минг от кучига эга эди. Халқ ҳокимияти йилларида республикада йирик социалистик индустрия қурилиши ўсди. Унинг ҳозирги техника базасининг қуввати 680 минг от кучига кўпайди. Панеллар, бетон конструкциялари ва уй-жой қурилиши учун бошқа маҳсулотлар тайёрловчи замонавий корхоналар ишламоқда. Уй-жой қурилиши ҳам жадаллик билан ўсяпти. Йигирма йил ичида Венгрияда 910 минг оила ҳовли тўйлари ўтказди.

Социалистик қурилиш саноати мамлакат қиёфасини тубдан ўзгартиришга катта ҳисса қўшди. Яқиндагина ястаниб ётган ялангликларда бугунги кунда — Дунауйварош, Комло, Казинцбарцика каби янги шаҳарлар пайдо бўлди.

БИРИНЧИ ФИРМА МАГАЗИНЛАРИ

ПХЕНЬЯН. (АПН МАХСУС МУХБИРИ). Яқинда Корея Халқ Демократик Республикасининг Пхеньян ва марказий вилоятларида биринчи марта фирма магазинлари очилди.

Мана, мисол учун бир группа машинасозлик заводлари мол билан таъминлаётган магазинни олиб кўрайлик. Бўлимлардан бирида харидорлар холодильник ва вентиляторларни кўришяпти. Бошқасида — телевизорлар, радиоприёмниклар ва радиолалар, учинчисида эса тикув машиналари ва ниҳоят тўртинчисида кир ювиш машиналари ва ҳоказоларни харид қилишяпти. Ҳар куни магазинда 900 га яқин турли хил моллар бўлади.

Биринчи кварталда марказдаги фирма магазинларининг товар обороти 17 процентга кўпайди. Хиллари эса олти марта ошди.

Бу йил КХДРнинг йирик шаҳарларида ўнлаб ана шундай фирма магазинлари очилади.

АПН мухбирлари хабар қиладилар

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

БУДАПЕШТ. Бу ердаги энг йирик электр жиҳозлари заводи «Ганц» ва Ленинграддаги «Электросила» заводлари ўртасида узвий-техника алоқалари ўрнатилган. Бундан 10 йил муқаддам ана шу Венгрия корхонасида ленинградликларнинг ҳужжатлари бўйича 60 минг киловатт қувватли турбогенераторлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган эди. «Ганц» заводининг инженерлари эса ўз навбатларида ленинградлик ҳамкасабалари билан янги типдаги доимий ва ўзгарувчан ток двигателларини ишлаб чиқариш соҳасидаги тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Икки мамлакат мутахассисларининг ҳамкорлиги натижасида уйғунлаштирилган совутгичли генератор яратилди. Генераторнинг биринчи намунаси Хевеш областидаги Дьёндьёш иссиқлик марказида ишга тушади. Совутишнинг янги принципидан совет инженерлари 800 минг киловатт қувватли генераторни конструкция қилишда фойдаланадилар.

«Ганц» ва «Эликтросила» заводларининг социалистик ва коммунистик меҳнат бригадалари доимо делегациялар ҳам алмашиб турадилар.

И. КУЛЬЧАР.

ЭНГ ОҒИР КИТОБ

УЛАН-БАТОР. Республика пойтахтидаги МХР Давлат кутубхонаси мамлакатнинг энг йирик маданий марказларидан ҳисобланади. 47 йил муқаддам ташкил этилган кутубхона фондида миллионлаб китоблар бор.

Кутубхона коллективи аҳоли ўртасида кенг маданий-оқартув ишлари олиб бормоқда. Кутубхонанинг 80000 аъзоси ҳар йили ўн минглаб китобни ўқиб туширади.

Кутубхона омборларида мўғул халқи маданиятининг кўпгина бебаҳо, нодир асарлари сақланмоқда. Уларнинг орасида митти «пол очиш китоби» ҳам, умумий оғирлиги юз килограммга яқин бўлган, сатҳи бир метрли 500 саҳифали «Джадамба» китоби ҳам бор. Бу китобнинг ҳар бир саҳифаси нодир металлар, ёқут, лаъл ва бошқа қимматбаҳо тошлар билан безатилган.

Мўғул халқининг бой маданияти ҳақида қадимий астрономларнинг, тарихчиларнинг, ҳакимларнинг қўлёзмалари, табиёт, санъат, акустика ва фаннинг бошқа соҳаларидаги асарлар ҳикоя қилади.

Кутубхонанинг «ёш» жиҳатдан энг қари китоби-ҳинд автори Наган-Зунайнинг икки минг йил илгари тушь билан пальма баргларига ёзиб қолдирган қўлёзмаси ҳисобланади, энг сўнгги китоби эса — А. М. Горький асарларининг мўғул тилидаги биринчи томи.

Шунингдек кутубхонада олтин ва кумушга ўйиб ёзилган китоблар, мўғул чеварлари ипак билан тиккан асарлар ҳам бор.

Г. ХАРЧЕНКО.

СС ҲУЖЖАТЛАРИ ИЗИДАН

БЕРЛИН. 1945 йил, апрель. Совет дивизиялари Берлин остонасида — Одер ва Нейс бўйида турибди. Совет жангчилари билан елкама-елка туриб «Озод Германия» Миллий комитетининг антифашистлари ҳам жанг қилишмоқда.

Қирғинли уруш кетмоқда. Аммо ҳалоскор жангчиларнинг ҳам, антифашист-ватанпарварларнинг ҳам фикри еди-турар-жойларни, завод ва фабрикаларни вайронгарчиликдан сақлаб қолиш, ғалаба кунини бир кун бўлса ҳам яқинлаштиришга қаратилган. Ахир урушнинг ҳар бир соати — қўшимча талофат ва вайронлар демакдир.

Буни миллатчиларнинг жуда муҳим СС махфий ҳужжатларини қўлга тушириш топшириғини олган оберлейтенант Бернд Роланд ва фельдфебель Тони Бурнанлар ҳам яхши тушунишади. Улар ҳар дақиқада ҳаётларини хавф остида қолдириб оғир қийинчиликларни енгиб, Берлинга киришади.

Шартли «Шпрее» деб номланган махфий операция қатнашчилари Роланд ва Бурлан таниш аёл Нора Стельмахнинг уйида бошпана излашга мажбур бўладилар. Илгари «хавфсиз киши» ҳисобланган Норанинг ортидан кейинги вақтларда эсэсчилар кузатув ўрнатишган, СС обергруппенфюрери доктор Шпенглер унинг уйида тез-тез бўлар экан. Доктор Шпенглер эса, ҳужжатларни қўлга туширишда ёрдам бериши мумкин бўлган, худди ўша киши...

Шу ҳақда ва бундан кейинги бўладиган воқеалар ҳақида яқинда Германия Демократик Республикасида премьераси бўлиб ўтган янги кўп серияли телевизион фильм ҳикоя қилади. Кинолента иккинчи жаҳон урушининг алангаларида тобланган совет жангчилари ва немис антифашистларининг бузилмас дўстлиги ҳақида гапиради. Бош ролни — Бернд Роланд ролини совет томошабинлари севиб қолган кино артисти Отто Меллис ижро этган. «Мен Шпрее махфий операцияси» фильмида иштирок этганимдан беҳад бахтиёрман, — дейди актёр. Кино фақат саргузаштлигина эмас. Бу асар катта сиёсий аҳамиятга ҳам эга. Унда рус ва немис ватанпарварларининг қонхўр фашизмга қарши олиб борган курашининг ёрқин саҳифалари тасвирланган».

КАТТАЛАР—БОЛАЛАРГА

ПХЕНЬЯН. Бу йил Корея Халқ Демократик Республикасининг бюджетида болалар муассасаларига ўтган йилгига нисбатан 23 процент кўп маблағ ажратиш кўзда тутилади.

Республиканинг шаҳар ва ишчи посёлкаларидагина эмас, бали барча қишлоқ хўжалик кооперативларида ҳам болалар учун турли муассасаларнинг кенг шохобчалари ташкил этилган. Кейинги ўн йил ичида болалар боғчаларининг сони 83 баравар, яслилар сони—64 баравар кўпайди.

Яқинда бўлиб ўтган мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ходимларининг кенгашида ҳам гап шу ҳақда кетди. Кенгаш қарорида Корея Меҳнат партияси ва республика ҳукуматининг ўсиб келаётган авлодга кўрсатаётган ғамхўрлиги ўз аксини топган.

В. ПАРАФЕЕВ.

50 МАМЛАКАТГА

СОФИЯ. Бу ердаги завод ишлаб чиқараётган металл қирқувчи станокларнинг юксак техник сифати кўпгина чет эл фирмаларига ҳам маълум. Шунинг учун уларга бўлган талаб тобора ошиб бормоқда. Республика «Машинаэкспорт» ташқи савдо бирлашмаси станоклар етказиб бериш ҳақида 50 мамлакат билан шартнома тузди. Социалистик мамлакатлардан ташқари Болгария станокларини Ғарбий Европа, Осиё ва Американинг кўпгина фирмалари оладилар.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 1 июль, (ТАСС). Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб хабар беришича озодлик халқ қуролли кучларининг бўлинмалари 26 ва 27 июнда Кувангчи вилоятининг шимолий қисмидаги Даосиен районида Америка — Сайгон қўшинларига ҳужум қилиб юздан ортиқ солдатни сафдан чиқардилар,

Озодлик халқ қуролли кучлари 21 июндан 23 июнгача Бьенхоа вилоятида Америка ва қўғирчоқ ҳукумат қўшинларига қарши олиб борилган жангларда душманнинг уч батальонини тор-мор қилиб Сайгондан 30 километр шарқи жанубдаги Онгкео дарёсида 6 та ҳарбий катерни ёндириб юбордилар.

Варшава. Бу ерда Европада биринчи плакат музейи очилди.

СУРАТДА: музей залида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Талончилик йўлидаги «ҳамкорлик»

АМЕРИКА «ТИНЧЛИК КОРПУСИ»НИНГ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ

Яқинда Гана пойтахти Аккра шаҳрида Африка учун «тинчлик корпуси»нинг йиллик конференцияси бўлди. Ташкилотнинг бош директори Жек Вон ҳамда қитъанинг 19 мамлакатидан келган «корпус кўнгиллилари»нинг раҳбарлари иштирокида Американинг янги мустамлакачилигининг Африка мамлакатларига янги стратегик ҳужумида корпусчиларнинг иштироки масаласи муҳокама қилинди.

Маълумки, «тинчлик корпуси» расмий равишда тараққий этиб бораётган мамлакатлар халқлари ўртасида Қўшма Штатларнинг таъсирини «кучайтиришни» кўзда тутади. Унинг ташқи кўриниши ғоят мулойим. Гўё АҚШ Африка мамлакатларига ўз экономикасини яратиш, таълим-тарбия ва соғлиқни сақлаш ишларини йўлга қўйиш учун малакали мутахассисларни юбораётгандек туюлади. Лекин Африкаликлар тез орада бу ишларнинг барчаси янги мустамлакачиликнинг янги маневри эканлигига ишонч ҳосил қилдилар. Текшириш пайтида «корпус кўнгиллилари» малакасиз одамлар, тараққий этаётган мамлакатларнинг маҳаллий аҳолисига жиддий ёрдам бера олмайдиган ёки марказий разведка бошқармасида ишловчи разведкачилар эканлиги аниқ бўлиб қолди... Африка давлатлари ҳукуматлари корпус ходимлари сифатида юрган жосусларни аниқладилар. 1968 йили Нигерия ҳукумати «тинчлик корпуси» аъзоларининг марказий разведка бошқармаси топшириғи билан ишлаб, гражданлар урушига актив аралашаётганликлари учун уларнинг сонини камайтирди. Яқинда Либерия ҳукумати «тинчлик корпуси» аъзолари бўлган икки инглиз тили ўқитувчисининг қўпорувчилик фаолияти билан шуғулланганлигини аниқлади. Габон, Сьерра-Леоне ва бошқа мамлакатларда ҳам бу нарса маълум бўлди.

Корпус тузилганлигининг еттн йиллигига бағишланган докладда Жек Вон «тинчлик корпуси» фаолиятининг кўнгилдагидек эмаслигини ва инқирозга юз тутаётганини тан олишга мажбур бўлди. Вон ташкилотга раҳбарлик қилиш системасини ўзгартириш ҳақида гапирди.

Агар илгари корпус аъзоларига раҳбарлик қилиш ишлари Вашингтондаги ягона марказда олиб борилган бўлса, кейинги пайтларда Вонинг айтишига қараганда, бу иш Латин Америкаси, Африка, Осиё мамлакатларидаги махсус марказлардан олиб борилиши тадбирлари белгиланган. Вонинг фикрига қараганда маҳаллий районларда Америка ташқи сиёсатига мос келадиган вазифаларга мувофиқ равишда шу ердаги марказлардан ишни бошқариш қулайроқ бўлади. Лекин бу марказларнинг раҳбарлари мазкур мамлакатлардаги Американинг расмий ходимлари бўлсалар, «тинчлик корпуси» нинг кўнгиллилари» шу мамлакатлар аҳолиси билан «қўшилиб кетишлари» керак.

Ҳозирги пайтда, деди Вон, «тинчлик корпуси» программаларини у ёки бу мамлакатнинг ўзи ишлаб чиқиши ва бу билан корпус аъзоларидан актив фойдаланиши керак. Бунинг учун эса корпус аъзолари маҳаллий ҳаёт ва маҳаллий муассасаларга «сингиб» кетмоқлари зарур.

Бу мақсадга эришиш учун, дейди Вон, корпус аъзолари иккинчи жаҳон урушидан кейин мустақиллик учун кураш натижасида ўз-ўзини бошқариш ҳуқуқига эга бўлган Африка мамлакатлари раҳбарларининг «сезгирлиги» билан кўпроқ ҳисоблашишлари, мамлакатда рўй бераётган ўзгаришларни диққат билан ўрганишлари ва мамлакат ҳокимиятларининг сўнгги йиллардаги талабларига мослашишлари керак. Улар «ҳукмронлик қилишнинг эски методларигина яроқли деб қолмасдан, эски система янги вазифаларни амалга ошириш мумкинлиги»ни ҳисобга олишлари керак. Корпус аъзолари, деб маслаҳат беради Вон, фақат бюрократиягагина таяниб қолмасликлари керак.

Баъзи пайтларда «корпус кўнгиллилари» «ҳеч ким бошқармайдиган» [!] территорияларга тушиб қолишлари мумкин. Бундай пайтда улар «зарур хулосаларни» чиқара билишлари лозим. Корпус аъзолари, дейди Вон, «ерликлардан бир қадам орқада туриб, раҳбарлик қилишни ўрганиб олишлари зарур».

Вон устакорлик билан ишлаш ва ўзининг ҳақиқий мақсадини яшириш ниятида қуйидаги мисолни келтиради. Кения ҳукумати европалик плантаторлардан Оқтепа районида унумдор ерларни тортиб олмоқчи ва маҳаллий деҳқонларга бермоқчи бўлган пайтда «тинчлик корпуси»нинг аъзолари бу жанжалга очиқдан-очиқ аралашдилар ва плантаторлар ёнини олиб, бу мамлакат олдида ўз обрўларини тушириб қўйдилар.

«Тинчлик корпуси» раҳбарларининг Аккра конференцияси шундай расмий шиор остида ўтди: «Ўзаро тараққиёт йўли билан тинчлик иши учун ҳамкорлик қилайлик». Аслида эса бу шиорнинг мазмуни мана бундай: «Янги мустамлака талончилиги учун бирдам бўлайлик».

Н. САМАРИН. [АПН]

БРАЗИЛИЯ. Рио-де-Жанейро. Шаҳар марказидаги студентлар намойишини полиция томонидан тарқатилиши вақтида ўнлаб кишилар ярадор бўлиб, юзга яқин студент қамоққа олинди. Ёшлар маориф министрлиги биноси ёнида халқ маорифи учун маблағни кўпайтириш ҳамда студентлар турмушини яхшилаб, уларни полиция қувғунларидан ҳимоя қилишни талаб қилиб, намойишга чиқдилар. Полициячилар уларга қарши резина таёқлар, ёш оқизувчи газ тўлдирилган гранатлар ва водометларни ишга солдилар.

СУРАТДА: қамоққа олинган студентлар.

ЮПИ—ТАСС телефотоси

Худойберди ТУХТАБОЕВ

—Яна ўзларини гулликка соладилар! Уятсиз. Саддинисо ҳаммасини бўйнига олди. Шундан бошқа қиз қуриб кетганмиди? Ота-онаси эшитса нима бўлади?

—Мен ҳечқачон у билан хат ёзишган эмасман.

—Хўш, мана бу йиртилгаа хат кимники эди?

— Айтолмайман!

—Айтолмайман эмиш!—Сафо Аҳмедович ўзини ҳамиша ростгўй ҳисоблагани учун бошқа бировнинг ёлғон сўзлаганини сезиб қолса ёки ёлғон сўзлаяпти деб гумон қилса, тутақиб кетар, баъзан тутқаноғи тутиб қоларди. Шу пайтда ҳам тутқаноғи тутиб қолди: кўзлари олайиб, бурун катаклари кенгайиб кетди. Оғзидан кўпиклар сачрай бошлади, дудуқланиб гапиролмай қолди. Солияхон унга ҳам Саддинисодан қолган ярим стакан сувни узатган эди. Сафо Аҳмедович уни ичиш ўрнига деразадан ҳовлига сочиб юборди, оёғини метр қилиб, яна хонанинг бўйини ўлчашга тушиб кетди.

Шу билан бугунги савол-жавоб ҳам, учлик комиссиясининг текширув фаолияти ҳам тамом бўлди. Эртасига бутун мактабга миш-миш тарқаб кетди. Биров математика ўқитувчиси Саддинисо билан хат ёзишиб юрар экан деса, бошқаси хотини Яйрахон икковини тутиб олибди деб, учинчиси Саддинисонинг бўйида бор эмиш деган гапни тарқатиб юборди. Дугоналаридан бири билдирмасдан секингина Саддинисонинг қорнини силаб ҳам кўрди...

Орадан уч кун ўтказиб, Усмоннинг хулқи ўқитувчиларнинг кенгайтирилган мажлисида атрофлича муҳокама қилинди. Нақ ярим кечагача чўзилиб кетган тортишувдан сўнг хотинини хўрлагани, ўйнаш орттирган, маҳалла аҳлини сувга пишгаан учун Усмон Аброров юқори синф ўқитувчилигидан олиниб, бошланғичга туширилди. Қаттиқ хайфсан эълон қилинди. Агар тезроқ хотини билан ярашмаса ўқитувчиликда қолиш-қолмаслик масаласини халқ маорифига ҳавола қилишадиган бўлди.

Усмонжон мажлис залидан маст одамдек гандираклаб чиқди. Кўз олди қоронғилашиб, ҳеч нарсани кўрмас, қулоғи кар бўлиб қолгандек, ҳеч нарсани эшитмасди. Бошида ҳеч қандай ўй-фикр ҳам йўқ, қуруқ сурати қолгандек эди, соядек ҳиссиз, жонсиз эди. Қаёққа кетаётганини, ким билан бораётганини ҳам билмасди. Уйига келиб, Яйранинг деворда осиғлиқ турган расмини кўрди-ю, кўзлари яраклаб очилиб кетгандек бўлди. Расмни жон-жаҳди билан юлиб деразадан ирғитди:

—Шарманда!!

ХОНИМЛАР ЯНА ДАРҒАЗАБ...

Муборхоним қаттиқ шамоллаб қолган экан. Икки кундан буён ўринқайноқ ичиб ўралиб ётган экан. Яйрани кўриб, ўзида йўқ севиниб кетди:

— Вой, опанг ўргулсин, бормисан! — сакраб ўрнидан турдида меҳмоннинг пальтосини олиб қозиққа илди.

— Эринг бордими?

— Қорасиниям кўрсаттани йўқ!

— Вой шармандаей, ҳалиям-а! Аслида биз хато қилган эканмиз. Тўппа-тўғри районо мудирининг ҳузурига бориш даркор экан. Бу эркаклар мактаб директорини назар-писанд қилишмайди, районо мудиридан ҳайиқишади, ҳар қалай катта раҳбар-да.

—Ўзим ҳам шу ниятда келувдим.

— Бўлмаса ечинмай қўяқол. Кетдик!

Яйра бугун келмаганда Муборхоним унинг олдига ўзи бормоқчи бўлиб турган эди. Эл-юрт олдида уялиб қолди. Бир хил оғзига кучи етмаганлар шу хоним аралашмаганда икковлари аллақачон апоқ-чапоқ бўлиб кетишарди, қайта, битта боладан қолиб кетишди деган бўлмағур гапларни ҳам қилишибди. Муборхоним жанжалга аралашиб, тўғри иш қилганини, ёш оилани бузилишдан сақлаб қолишда шахсан ҳисса қўшганини исботлаш учун кечадан буён яна енг шимариб турганди. Агар у тезроқ бу оилани тикламаса, эри билан аразлашиб қолган аёллар унинг олдига арз билан чиқмай қўйиши турган гап эди. Муборхоним эса бировларнинг оиласига аралашиб, паст-баланд томонларини силлиқлаб, уларни апоқ-чапоқ қилиб яраштиришдан, яраш ошларда тўрга ўтириб олиб, қадаҳ кўтариб, хотин-қизларнинг эркига бағишланган нутқлар сўзлашдан завқ оларди.

— Холхўжа акамга ҳам бир оғиз айтайлик,— деди у пардозу-андозни тугатиб,—ҳар қалай маҳалланинг каттаси.

Холхўжа Дўсхўжаев райсобесга нафақа хусусида бир справка элтиб бериши даркор эди. Шу совуқда автобусдан-автобусга ўтишдан эриниб, такси кираси кимнинг бўйнига қўйсам экан, деб боши қотиб турувди. Яйранинг районо мудирига арз билан бормоқчи бўлганини эшитиб:

— Аллақачон шундай қилиш керак эди!— деди гўё уни уришиб берган бўлиб,— бунақанги ишни пайсалга солиб бўларканми, ўзингиз ҳам ўлардай лапашангсиз! Дарров такси ушланг, иложи бўлса ҳамма ишимни қолдириб, ўзим ҳам бирга бораман.

Хурсанд бўлиб кетган Яйра дарров кўчага чиқиб такси тўхтатди, етиб боргунча уччовлари Усмон билан Фотима опани сўкиб боришди, Холхўжа Дўсхўжаев шундай қаттиқ совуқда икки боласи билан гулдек хотинини кўчага ҳайдаб, ўйнаши билан ялло қилиб юрган йигитни, ким бўлишидан қатъий назар, оғзидан отиш керак, деди.

Районнинг идораси райсобес билан ёнма-ён эди. Маҳалланинг отахони, мен ҳар қалай эркак кишиман, икки аёлни эргаштириб кирсам ноқулай бўлар, чойхонада ўтириб тураман, керак бўлсам чақирарсизлар, деб аёлларни ичкари киритиб юборди.

Мудир новча, кўкраклари кенг, қоши-кўзи қоп-қора, аёллар ибораси билан айтадиган бўлса, суқсурдаккина йигит экан. Ўзи ҳам хўп ҳафсала билан кийиниб, сочларига йилтироқ мойлар суртиб олибди. Анча-мунча эркакни шошириб қўядиган Муборхоним унга кўзи тушиши билан андак довдираб қолди. Ҳайрият, Яйра ўзини йўқотмаган экан.

— Ўртоқ Отажонов сиз бўласизми?— деди у ясама жиддийлик билан.

Отажонов кўришиш учун ўрнидан турди:

— Худди ўзи, келаверсинлар.

— Биз арз билан келдик.

— Марҳамат, аввал ўтиринглар... Хўш, қанақа арз экан, шундай гўзал жувонларни ким хафа қилди экан?

— Мана, мана шу дафтарда ҳаммаси ёзилган.

Мудир Яйранинг қалтираб турган қўлидан дафтарни олиб уёқ-буёғини варақлаб кўрган бўлди-да:

— Бутун бир достон-ку!— деб қўйди.— Оғзаки айтиб қўя қолинг.

— Йўқ, тушунтиролмайман, ўқиб чиқасиз.

— Вақтим зиқроқ-да, синглим.

— Ҳечқиси йўқ, биз кутиб турамиз, — гапга аралашди Муборхоним, — икковимиз ҳам ишимизни ташлаб атайлаб келдик, бошқа вақтда келолмаймиз.

Мудир дафтарни яна бир варақлаб кўрдида, негадир чаккасини қашлаб, ўқий бошлади. Шикоят халқ маориф бўлимига, район комсомол комитетига, газета идорасига деб бошланган эди. Яйра уни уч кун давомида йиғлаб-йиғлаб битганди, ораларига шеърлар, турли китоблардан олинган ҳикматли сўзларни қўшиб ёзганди. Мудир ҳар замонда бошини кўтариб, гоҳ аёлларнинг унисига, гоҳ бунисига кўз қирини ташлаб қўяр, ўчиб қолган папиросини тутатиб, яна ўқишга берилиб кетарди. «Келишган йигит экан,—ўйлади Муборхоним,— қуриб кетмагурнинг хотини хўп бахтли бўлса керак.

Отажонов бошини кўтариб, янгитдан папирос тутатди. Ниманидир ўйлаб, бироз жим тургач, тўсатдан эсига келиб қолгандек шошилиб сўради:

— Қайси бирларинг Аброровнинг хотини бўласизлар?

— Мен...— секингина деди Яйра.

— Бу опамиз ким бўладилар?

— Мен маҳалла хотин-қизлар советининг раиси бўламан! — негадир шу пайтда Муборхонимнинг бу мағрур йигит олдида жуда-жуда ҳам мақтангиси, иложи бўлса сал юқоридан келиб муомала қилгиси келиб қолди.

— Унда сиз нега бу жанжалга аралашиб юрибсиз, Яйрахон менинг идорамни топиб келолмайдиларми?

— Нима, нима! — қошларини пасту-баланд қилиб, икки қўлини биқинига қўйиб деди Муборхоним,— мен женсовет раиси бўламан деяпман!

— Женсовет раиси бўлсангиз, опажон, хотин-қизларга рўзғор тузашни ўргатинг, бола тарбия қилишни ўргатинг, эрни ҳурмат қилишни ўргатинг, нега жанжалга аралашиб юрибсиз?

— Ие, эсингиз жойидами?! Нималар деяпсиз ўзи! Хотин-қизларнинг ҳуқуқи буёқда поймол бўлиб ётса-ю, сизга ўхшаб кабинетда папирос тутатиб ўтиравериш керак экан-да!

Мудир «сиз ҳеч нарсани тушунмайдиганга ўхшайсиз» дегандек, енгилгина кулиб, бош чайқади-да, Яйрадан «турмуш қураётганингизда женсоветдан маслаҳат олганмидингиз?» деб сўради.

— Йўқ.

— Маҳалла комитетидан-чи?

— Йўқ.

— Мактаб маъмуриятидан-чи?

— Йўқ деяпман-ку!

— Халқ маорифи ҳам аралашмаган эди, шундайми?

— Шундай.

— Бундан кейин ҳам бизни аралаштирмай қўяқолинглар! — папиросини чуқур тортиб деди мудир.— Оила бу шундай нозик иттифоқки, бунга эр-хотиндан бошқа ҳеч ким сиғмайди. Унинг лаззатли минутлари ҳам бўлади, ғам-ғуссали соатлари ҳам бўлади. Ҳаловатни эр-хотин кўриб, ғуссасини кўтарган ташқаридан ҳаммол олиб келинадиган бўлса, бундай оила чок-чокидан сўкилиб кетади... Қайси оилада паст-баланд гап бўлмайди, ҳаммасида ҳам бор! Мана мен рўзғор қурганимга ўн беш йил бўлди, олтита фарзандимиз бор, кеча хотиним мени қаттиқ хафа қилди, уришиб қолдик. Демак, мен ҳам райздравга ариза кўтариб боришим керак экан-да, ходимларинг мени хўрлаяпти деб дод солишим керак экан-да. Йўқ, синглим, сиз катта хато қилгансиз, идорама-идора юриб, чакки иш қилгансиз, кичкинагина учқуннинг устига лампо мойи тўкиб, ўт олдириб юборгансиз. Мана энди ўша алангада ўзингиз ҳам куйяпсиз, эрингиз ҳам куйяпти! Бу ўтни ўчириш учун ўнлаб, юзлаб одамлар овора, ташкилотлар овора! Хўш ана, чўнтагидан хат чиқиб қопти. Ахир эрингиз синф раҳбари экан, эҳтимол битта-яримта ўқувчининг хатини тасодифан топиб олгандир, шундай бўлиши мумкин-ку, ахир. Синглим, менинг сизга берадиган маслаҳатим шу, ҳалиям кеч эмас. Тўппа-тўғри эрингизнинг олдига бориб, ёшлик қилибман, мени кечир денг, кўксига бошингизни қўйиб йиғланг! Эркаклар аёлларнинг кўз ёшини кўрганда ҳамма нарсани кечириб юборишади.. Эрталаб туриб қарабсизларки, дунёда икковларингиздан яхши одам йўқ... Шундай, синглим, эр хотин ўртасига ҳеч қандай ташкилот сиғмайди...

Отажонов гапираётганда Муборхоним гоҳ ўрнидан туриб, гоҳ ўтириб, бетоқатлана бошлади. Чиройли лаблари учиб-учиб қўяр, қоп-қора қошлари пасту-баланд бўлиб ўйнарди. Ғилт этиб ютинди-да:

— Сиз... Бағри тош, бюрократ экансиз!— деди ўзини босолмай.

— Эҳтимол.

— Демак, битта сиз ақлли экансиз-у, бутун бир маҳалла, жамики ташкилотлар ақлсиз экан-да?!

— Эҳтимол...

— Ўртоқ Отажонов, сиз айтган тоЛлар аллақачон кесилиб кетган! Эр бир туртганда хотин икки марта туртадиган замонда яшаяпмиз. Арзимизни эшитмасангиз, эшитадиганлар бор.. Демак, хотинбозга чора кўрмайсизми?

— Йўқ.

— Муштипар бир онанинг арзини тингламас экансизда.

— Бундан ортиқ тинглай олмайман.

— Тур Яйра, кетдик!— тутақиб деди Муборхоним.— Хотинбозга ён босган феодал билан тегишли жойда гаплашамиз. Бекорга кеча хотини уйдан ҳайдаб чиқармаган экан.. Бюрократ!

Яйра Отажоновнинг гапларига қулоқ солиб ўтирганда миясининг аллақаерида «эҳтимол айб мендадир» деган фикр йилт этганини ҳис қилган эди. Ташқарига чиққач, шу фикрни кўнглига келтиргани учун ўзини-ўзи койиб берди. Бошига ташвиш тушгандан буён Муборхоним билан Холхўжа ака озмунча жонбозлик қилишдими. Усмонни тартибга чақирамиз деб, озмунча вақт сарфлашдими! «Ўзинг ҳам хотинбоз бўлсанг керак, худо олсин сендақа мудирни!» деб қўйди Яйра қўл силтаб.

ҚАҲРАМОНЛАРИМИЗНИНГ ИДОРАДАН-ИДОРАГА УТИШГАНИ

Холхўжа Дўсхўжаев ишини битириб чойхонада чой ичиб ўтирган экан. Мудирнинг муомаласини эшитиб, бир оз жим турдида, кейин паст овоз билан:

— Сотилган...— деди. Шу сўзни айта туриб, негадир, уёқ-буёғига қараб ҳам қўйди, —анови куни Усмоннинг қўлтиғида иккита бутилка кўрувдим-а, ў номардей! Баъзи бир одамларга ҳайронсан, бир қултум ароқ билан бир ошам ошга имонини сотишадия! Қани энди замон кўтарса-ю, ана шундай одамларни кекирдагидан мана бундай қилиб бўғиб лунжига тушираверсанг, тушираверсанг...

— Ҳой, Холхўжа ака, ўзингизни бўғиб қўйманг тағин! — кулиб юборди Муборхоним.

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Сочида, Пицунда бурни Қора денгиз тўлқинларини кесиб ўтган жойда «Пицунда» курорти ўзининг биринчи мавсумини бошлади. Денгиз соҳилида асосан қарағайзор ичида, ҳозирги замон архитектураси ютуқлари асосида қад кўтарган еттита 14 қаватли уйда бир вақтнинг ўзида уч мингга яқин киши дам олиши мумкин.

Икки километрлик пляж, дарахтзор, денгиз ҳавоси ва илиқ сувлар билан қуёш нурлари дам олувчилар учун яхши шароит яратади.

СУРАТДА: денгиз сайри. В. Егоров фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ХОНҚИЗИНИ «ХАФА» ҚИЛМАНГ

Маданий ўсимликларнинг душмани —зараркунанда ҳашоратлар жуда кўп ва хилма-хилдир. Зараркунандалар ичида шира-ўсимлик бити энг хавфлиларидан ҳисобланади. Шира полиз ўсимликларидан ташқари дарахтларга ҳам ўч бўлади. Айниқса нок, шафтоли дарахтини қисқа кун ичида қовжиратиб қўяди. Олма, олхўри, ўрик, ҳатто толнинг ҳам ёш новдаларига ўтириб олиб ширасини сўради. Шира тушган дарахт меваси нохуш, бемаза бўлади ва етилмай пишади. Ҳосили кам бўлади. Шира ўзи кичкина бўлгани билан зарари беқиёс катта.

Шира манзарали ўсимликларнинг ҳам кушандаси. Улар атр гулларнинг нақ гул баргига ўтириб олиб, гулнинг очилмасдан сўлишига сабабчи бўлади.

Ширанинг заҳари ўсимлик танасига, ҳатто илдизига ҳам ёмон таъсир қилади ва бутунлай қовжиратади.

Одатда ширага қарши ҳархил кимёвий заҳарли моддалар сепишади. Лекин шира сепилган заҳарга тез кўникиб олади. Яна сепилган заҳардан таъсирланмайди ҳам.

Табиатда душмансиз яшайдиган жонивор ёки ўсимлик йўқ деса бўлади. Шунингдек ширанинг ҳам ашаддий душмани бор экан. Лекин минг афсуслар бўлсинки, бу ноёб ширахўрнинг ўзи ҳам зараркунанда ҳисобланади. Унинг «исми» хонқизи деган ҳашорат. Далил учун бир мисол келтираман. Бу йил баҳор сернам бўлгани учун шаҳримиз боғ-роғларида шира жуда тез кўпайиб кетгани ҳарбир хонадонга маълум. Эл қатори бизнинг ҳовлига экилган помидор ва дарахтларни ҳам ғуж-ғуж шира босди. Кўм-кўк шафтоли куздагидай хазон бўлди. Бодринг, қовоқ палагини айтмайсизми!!

Кунлар исиб кетиши билан полиз ўсимликларида, дов-дарахтларда сон-саноқсиз олазарак хонқизи пайдо бўлабошлади. Қизиқиб кузатдим, улар ўсимлик битларини ахтарар, топиш билан бир зумда еб туширар ва яна ўлжа қидирар эди.

Шундай қилиб, хонқизи 2—3 кун ичида ўсимликлар ширасини бутунлай еб тугатди. Кейин беминнат кичкина қаҳрамонлар яна ўлжа излаб бўлса керак, аллақаёқларга учиб кетди. Ҳозирча ширадан ҳам хонқизидан ҳам дарак йўқ. Хонқизини боғингизда кўрсангиз, асло «хафа» қила кўрманг, у ширанинг тенгсиз душмани.

Хонқизининг хизматлари айниқса қишлоқ хўжалик ходимларининг эътиборига молик ва мақтовга лойиқдир.

Ёрбек ҚАРШИБОЕВ.

ХАНДАЛАР

РУМИН ХАНДАСИ

Уф кунни иссиғлигини кўринга! Соярда 30 даражага етяпти-я!

— Ким сизни солда ўтиришга мажбур қилди?

* * *

— Икки грамм никотин отни ўлдирар экан.

— Эй худойиме... отга чекишнинг нима кераги бор экан?

* * *

Дорихонада:

— Кечирасиз, музни қайтариб олиб келдим, у ёмон экан, эриб кетяпти.

ЧЕХ ХАНДАСИ

Айрим маймунлар жуда ақлли бўлганликлари сабабли маймунликларича қолганлар.

* * *

Балиқчи хотинига:

— Энди икки ҳафтагача гўшт сотиб олмайдиган бўлдинг.

— Нима бўлди, сен жуда катта балиқ овладингми?

— Йўғе, ойлигимни ичиб қўйдим.

* * *

Ажабо, нима учун лотерея ютуғи ичига машина киритилгану, гараж киритиш ҳеч кимни хаёлига ҳам келмаганкин?

НЕМИС ХАНДАСИ

Сотувчининг қўпол муомаласидан жаҳли чиққан харидор:

— Айтган гапларингизни қайтиб олиб, кечирим сўранг.—дебди.

— Бу ерда ҳеч нарса қайтиб олинмайди, жуда бўлмаса алмаштирилади.

* * *

Бозорда:

— Менга мақтаб сотган ғозингиз жуда қари, гўшти бемаза экан!

— Бунисини билмайман, лекин 15 йилдан бери паррандалар кўргазмасида биринчи мукофотни олиб келарди.

* * *

Анна пашша тутиб олиб, онасига деди:

— Ойи, шундан фил қилиб беринг!

— Бу мумкин эмас-ку, жонгинам.

— Дадамлар сизни, ҳар қандай пашшани фил қила олади, дейдилар-ку.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

3 ИЮЛЬ

ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Партия маорифи системаси ўқув йилининг якунлари ҳақида» (русча). 18.10 Пабло Сарасате пьесалари. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 19.20 Қозоқ куйлари. 20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали 20.30 Сиз ёқтирган асарлар (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.20 Рақс куйлари. 22.40 Шеърият кечаси (ўзбекча). 23.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).

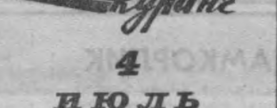

4 ИЮЛЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар. 18.15 Болалар учун. «Чол ва турна». Мультфильм. 18.25 М. Андреева туғилган кунининг 100 йиллиги муносабати билан. «Андреева — Горькийнинг дўсти». Ҳужжатли фильм. 19.15 «Севимли кино артистлари». Радион Нахапетов. 20.00 Эшиттиришлар программаси. Ўзбек тилида: 20.05 Телевизион янгиликлар. 20.20 Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси оркестри ҳамда солистларининг концерти. 21.10 «Ильич орзуси амалда». 21.30 Ўзбек совет поэзиясининг телевизион антологияси. Санда Зуннунова. 21.50 «Кераклик одам». Бадиий фильм.

5 ИЮЛЬ

ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Эшиттиришлар программаси. Рус тилида: 18.00 Болалар учун. «Хунук ўрдакча». Мультфильм. 18.20 Телевизион янгиликлар. 18.35 «Инсон ва қонун» 19.00 «Меҳмондўст Анатолия» ҳужжатли фильм. 19.20. «Ажойиб кайфият». Концерт. 20.00 Эшиттиришлар программаси. Ўзбек тилида. 20.05 Телевизион янгиликлар. 20.20 Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан. «Навоий элларда ва дилларда. 21.10 Илғор ғаллакорларга тенглашинг! 21.30 «Амалга ошмаган дуэль». Бадиий фильм.

КИНО

3 ИЮЛДА

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Уста Жаллод— «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Каниют ғорининг сири — НАВОИЙ номли, Ғ. ҒУЛОМ номли (кечқурун).

Виктор Чернишёвнинг уч куни — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кечқурун).

Ҳиндлар суяничиги — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Жазосиз қотиллик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Уста жаллод — ТЕЛЬМАН номли, «ХИВА».

Натижа — НАВОИЙ номли.

Виктор Чернишёвнинг уч куни — «ФЕСТИВАЛЬ».

4 ИЮЛДА

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Каниют ғорининг сири — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Капрал револьвери — «МОСКВА», Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Жазосиз қотиллик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндлар суяничиги — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Натижа — НАВОИЙ номли.

Мени топ — ТЕЛЬМАН номли.

Виктор Чернишёвнинг уч куни — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уста жаллод — «ХИВА».

САТ

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VII да Навоий Астрободда, 4/VII да Инки билагузук, 5/VII да Нурхон.

Реклама ва эълонлар

ТО

Пул-буюм ютуқлари лотореясининг ютуқли молларини тарқатиш билан шуғулланувчи

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ

51-МАГАЗИНИ

(К. Маркс кўчаси, ТошМИ ёнида)

бузилиши муносабати билан Чилонзор массиви, 12 квартал 1-уй янги очилган 10 магазинга

КЎЧИРИЛДИ

2-ТОШКЕНТ УЙ ҚУРИШ КОМБИНАТИГА

монтажчилар, бетончилар, кранчилар, тоселажчилар, саноат жиҳозларини тузатиш бўйича слесарлар, сантехник-слесарлар, электр пайвандчилар, электр газ пайвандчилар, газда қирқувчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, қурувчи инженер ва техниклар, буғ қозонлари машинистлари ва машинист ёрдамчилари, катта бухгалтерлар, бухгалтерлар, ҳисобчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

10 синф маълумотига эга бўлган, ҳеч қандай касби бўлмаган кишилар учун қурилиш касбларини эгаллашлари учун курслар ташкил қилинган.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона оилалиларга бир йил ичида уй берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-69, Чуқурсой (7 троллейбуснинг «Чуқурсой», 56 автобуснинг «2 уй қурилиш комбинати» бекатлари)

«Узавтотранссназ»нинг

ТОШКЕНТ ХУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ БАЗАСИГА

юкчилар (иш ҳақи вақт бай ва мукофот тариқасида), упаковшчиклар (склад ишчилари).

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Огородная кўчаси, 42-уй, кадрлар бўлими (4. 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи», 21 автобуснинг сўнги бекати).

«Союзсредазгазпром» трестининг

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ МОДДИЙ-ТЕХНИК ТАЪМИНОТИ БЎЛИМИГА

склад ишчилари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 53-уй, 3 қават кадрлар бўлими. Телефон: 5-21-23.

Бизнинг адрес:

ТО телефонлар

Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси. 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33, В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими —В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70. фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари— В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64579.

Р. 14806
Нашр. № 2489.